

forekomme den rimeligste, end at spørge, om loven indeholder formel hjemmel for denne løsning. Modsat mindretallet har rettens flertal ikke fundet nogen sådan hindring og har derfor ikke villet udelukke, at der undtagesvis, hvor hensynet til retshåndhævelsens effektivitet særligt gør sig gældende, kan træffes beslutning om, at vidnets identitet skal hemmeligholdes for tiltalte med de heraf følgende konsekvenser i relation til retsplejelovens bestemmelser i øvrigt, en beslutning, som naturligvis i så fald også loyalt må respekteres af tiltaltes forsvarer.

Henvisningen til retsplejelovens § 173, stk. 2, i indledningen til flertallets præmisser indebærer ikke, at der efter flertallets opfattelse er direkte hjemmel i denne bestemmelse for den anvendte fremgangsmåde. Men i visse af de dér nævnte undtagelsessituationer kan den pligt til at vise et vidne særligt hensyn, som bestemmelsen pålægger retten, kun opfyldes, hvis vidnet sikres anonymitet i forhold til tiltalte. Herimod kan efter flertallets opfattelse ikke anføres de i præmisserne omtalte bestemmelser i retsplejeloven, der indeholder regler om den praktiske fremgangsmåde i forbindelse med tiltalerejsningen og afviklingen af domsforhandlingen, men ikke kan antages bindende at forudsætte, at tiltalte under alle omstændigheder skal gøres bekendt med vidnernes identitet.

Ingen af flertallets dommere har uden betænkelighed accepteret den anvendte fremgangsmåde. Såvel principielle som praktiske hensyn kan anføres imod. Man har imidlertid ikke anset fremgangsmåden for uforenelig med retsplejeloven og har in concreto fundet, at hensynet til at give tiltalte en »fair trial« ikke var tilsidesat. Det måtte herefter forekomme mindre rimeligt, om man ved en énsidig varetagelse af dette hensyn risikerede at prisgive det også ganske tungtvejende hensyn til retshåndhævelsen, som gjorde sig gældende i den pågældende sag. Men – der bør nok sættes en tyk streg under ordene »ganske undtagelsesvis« i flertallets præmisser.

Som man vil kunne se, er de undtagelsessituationer, i hvilke et vidnes identitet efter flertallets opfattelse kan hemmeligholdes for den tiltalte, afgrænset i det væsentlige på samme måde som i det bud på en lovregel, som Blume har formuleret, men ikke ønsket gennemført, i sin foran omtalte artikel s. 402. Som allerede anført har flertallet ikke ment,

at retsplejeloven tog stilling til dette efterhånden påtrængende problem, og flertallet har derfor heller ikke følt, at problemet nødvendigvis måtte løses ad lovgivningsvejen.

I sin procedure kom forsvareren kort ind på bestemmelsen i artikel 6, stk. 3, litra d, i Den europæiske Menneskerettighedskonvention, hvorefter enhver tiltalt er berettiget til »at afhøre eller lade afhøre imod ham førte vidner og at få vidner i hans interesse tilsagt og afhørt på samme betingelser som vidner, der føres imod ham.« Bestemmelsen – og den ligelydende bestemmelse i artikel 14, stk. 3, litra e, i FN-konventionen om borgerlige og politiske rettigheder – kan imidlertid næppe være til hinder for, at vidnets identitet hemmeligholdes for tiltalte. Uanset hemmeligholdelsen har tiltaltes forsvarer – og tiltalte gennem denne – adgang til at foretage kontraafhøring af et for tiltalte anonymt vidne, om end det naturligvis må erkendes, at forsvarerens kontraafhøring i så fald vanskeligergøres.

Under sagen blev det fra anklagemyndighedens side oplyst, at hverken den norske eller den svenske anklagemyndighed i praksis var stødt på problemet om benyttelse af anonyme vidner – endnu. En avisartikel, der fremkom et par dage efter dommen i nærværende sag, indeholdt derimod omtale af en afgørelse fra Bundesgerichtshof i Karlsruhe, hvorefter brugen af anonyme vidner skulle være forbudt i Vesttyskland. Afgørelsen, der fremtræder som en »Beschluss«, truffet den 17. oktober 1983 af Bundesgerichtshofs Grosse Senat für Strafsachen, indeholder direkte alene en stillingtagen til spørgsmålet, om det trods forsvarerens protest er tilladt i *dennes fravær* at gennemføre vidneafhøring uden for den egentlige domsforhandling – den såkaldte »kommissarische Zeugenvernehmung« for en særlig udpeget dommer – af et vidne, som politiet eller anklagemyndigheden for at undgå at afsløre vidnets identitet kun ønsker afhørt, såfremt afhøringen kan gennemføres på denne måde.

Baggrunden for spørgsmålet var, at anklagemyndigheden under en narkotikasag kun ønskede et vidne, der havde optrådt som køber, men hvis identitet man ikke ønskede afsløret, afhørt under domsforhandlingen, hvis dette kunne ske i et lukket retsmøde uden tiltaltes og forsvarerens tilstedeværelse. Retten havde herefter fundet det udelukket